

29. Ders

ÇOĞUL İSİMLER 2

KURALLI BAYAN ÇOĞUL

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ÇOĞUL İSİMLER

Kurallı bayan
çoğul

cemi müennes
salim

Kurallı erkek
çoğul

cemi müzekker
salim

Kırık çoğul
cemi mükesser

KURALLI BAYAN ÇOĞUL

(CEMİ MÜENNES SALİM)

Müennes (dişil) bir ismi

kurallı olarak çoğul yapmak için

ismin sonundaki yuvarlak te kaldırılır,

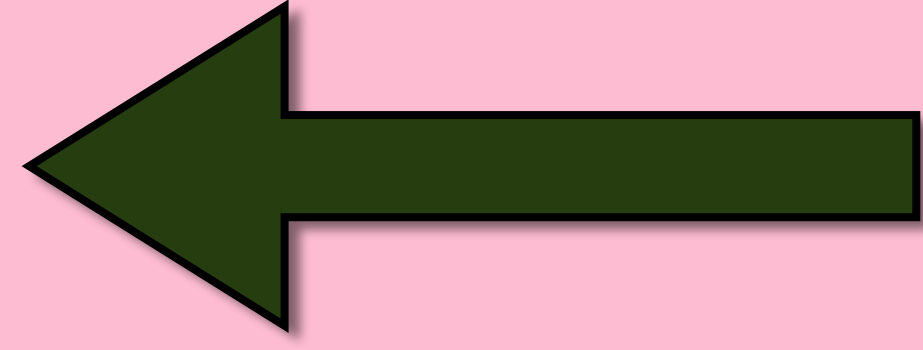
onun yerine **آت** eki getirilir.

اَشْرَافُ

مُهَنْدِسِيس

مُهَنْدِسِيسَة

مُهَنْدِسِيسَات = + ات

Bayan mühendisler

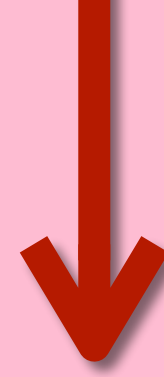
Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

مُدِير

مُدِيرَةٌ

مُدِيرَات

=

ات

+

مُدِير

Bayan müdürler

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

مُسْلِمٌ

مُسْلِمَةٌ

مُسْلِمَاتٌ = اتٌ + مُسْلِمٌ

Bayan müslümanlar

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

خَرَجَتْ الْمُدِيرَاتُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ

Bayan müdürler
okuldan çıktılar.

**Kurallı bayan çoğul yapmak,
kurallı erkek çoğul
yapma sistemine pek
benzemez.**

**Kurallı bayan çoğulların irabı,
tekil isimlerin irabına
benzer.**

Kurallı erkek çoğulların

irabları ise

ikili isimlerinkine benzer.

*Şimdi bu benzerliklerin
neler olduğunu hatırlayalım:*

Her iki sistemdeki kelimelerin sonu da
nun harfi ile biter:

Kurallı Erkek Çoğul

ن.....

İkili İsim

ن.....

Her iki sistemdeki kelimelerin sonu da
tenvinsizdir.

Kurallı Erkek Çoğul

ن.....

İkili İsim

ن.....

*Her iki sistemdeki kelimelerin irabı,
yani merfu', mansub ve mecrur
yapılışları
hareke ile değil, harf ile olur.*

İrabları harf ile..

Kurallı Erkek Çoğul

İkili İsim

وْنَ

ile و

يِ

ile يِ

اِنِ

ile ا

يِ

ile يِ

merfu'

mansub/
mecrur

Merfu', mansub ve mecrur ne demektir?

Kelimeler, birbirleri ile olan ilişkilerine ve cümle içindeki konumlarına göre irab alırlar.

Yani kelimelerin sonları *buna göre şekillenir.*

İsimler de *ya merfu', ya mansub, ya da mecrur* durumda bulunurlar.

İsimlerin **merfu'** oldukları durumlar:

- * **yalın hal**
- * **fiil cümlesinde fail olma konumu**
- * **isim cümlesinde müpteda ve haber olma konumu**

İsimlerin **mansub** oldukları durumlar:

- * fiil cümlesinde **mef'ul** (nesne) olma konumu
- * nasb eden edatların **isim** veya **haberleri**

İsimlerin **mecrur** oldukları durumlar:

- * harf-i cerden sonra gelme durumu
- * isim tamlamasında ikinci öge (muzafun ileyh) olma durumu

**Şimdi kurallı bayan çoğulların
sistemini inceleyelim.**

**Kurallı bayan çoğullar
sonlarına tenvin alabilirler.**

Kurallı bayan çoğulların irabı

harflerle değil,

harekelerle olur.

Tıpkı tekil isimler gibi.

İrabları hareke ile..

Tekil İsim

Ref' alameti
zamme (ötre)dir.

مُهْدِسٌ

merfu'

Nasb alameti **feth**adır.

مُهْدِسًا

mansub

Cerr alameti **esre**dir.

مُهْدِسٍ

mecrur

İrabları harf ile..

İkili İsim

Ref' alameti **elif**
harfiyledir.

مُهَنْدِسَانِ

merfu'

Nasb alameti **ye**
harfiyledir.

مُهَنْدِسَيْنِ

mansub

Cerr alameti **ye**
harfiyledir.

مُهَنْدِسَيْنِ

mecrur

İrabları harf ile..

*Kurallı
Erkek Çoğul*

Ref' alameti **vav**
harfiyledir.

مُهَنْدِسُونَ

merfu'

Nasb alameti **ye**
harfiyledir.

مُهَنْدِسِينَ

mansub

Cerr alameti **ye**
harfiyledir.

مُهَنْدِسِيْنَ

mecrur

İrabları hareke ile..

*Kurallı
Bayan ođul*

Ref' alameti
zamme (ötre)dir.

مُهَنْدِسَات

merfu'

Nasb
alameti **esredir.**

مُهَنْدِسَات

mansub

Cerr alameti
esredir.

مُهَنْدِسَات

mecrur

**Kurallı bayan çoğulların
nasb ve cerr halleri aynıdır.**

**İkili isimler ve
kurallı erkek çoğulların da
nasb ve cerr halleri aynıdır.**

Merfu'

المُعَلِّمَاتُ فِي الْمَدْرَسَةِ

Bayan öğretmenler
okuldadırlar.

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Mansub

Esre ile mansub
olmuş

رَأَيْتُ الْمُعَلِّمَاتِ فِي الْمَدْرَسَةِ

Okulda bayan
öğretmenleri gördüm.

Mecrur

سَلَّمْتُ عَلَى الْمُعَلِّمَاتِ فِي الْمَدْرَسَةِ

Okulda bayan
öğretmenlere selam verdim.

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

**Tekil, ikili ve kurallı çoğul isimlerin
müzekker ve müenneslerinin
merfu', mansub ve mecrur hallerini
bir tablo üzerinde görelim.**

3+

2

1

Merfu'

مُهَنْدِسُونَ

مُهَنْدِسَانِ

مُهَنْدِسُ

مُهَنْدِسَاتُ

مُهَنْدِسَاتَانِ

مُهَنْدِيسَةٌ

3+

2

1

Mansub

مُهَنْدِسِينَ

مُهَنْدِسِينَ

مُهَنْدِسًا

مُهَنْدِسَاتٍ

مُهَنْدِسِينَ

مُهَنْدِسَةً

3+

2

1

Mecrur

مُهَنْدِسِينَ

مُهَنْدِسِينَ

مُهَنْدِسٍ

مُهَنْدِسَاتٍ

مُهَنْدِسَاتٍ

مُهَنْدِسَةٍ

Ayetlerden Örnekler

أَسْتَعِينُ بِاللَّهِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Tevbe Suresi 72:

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ

Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara
cennetleri vaad etti.

Tevbe Suresi 72:

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ

cennetleri

**ve mü'min
kadınlara**

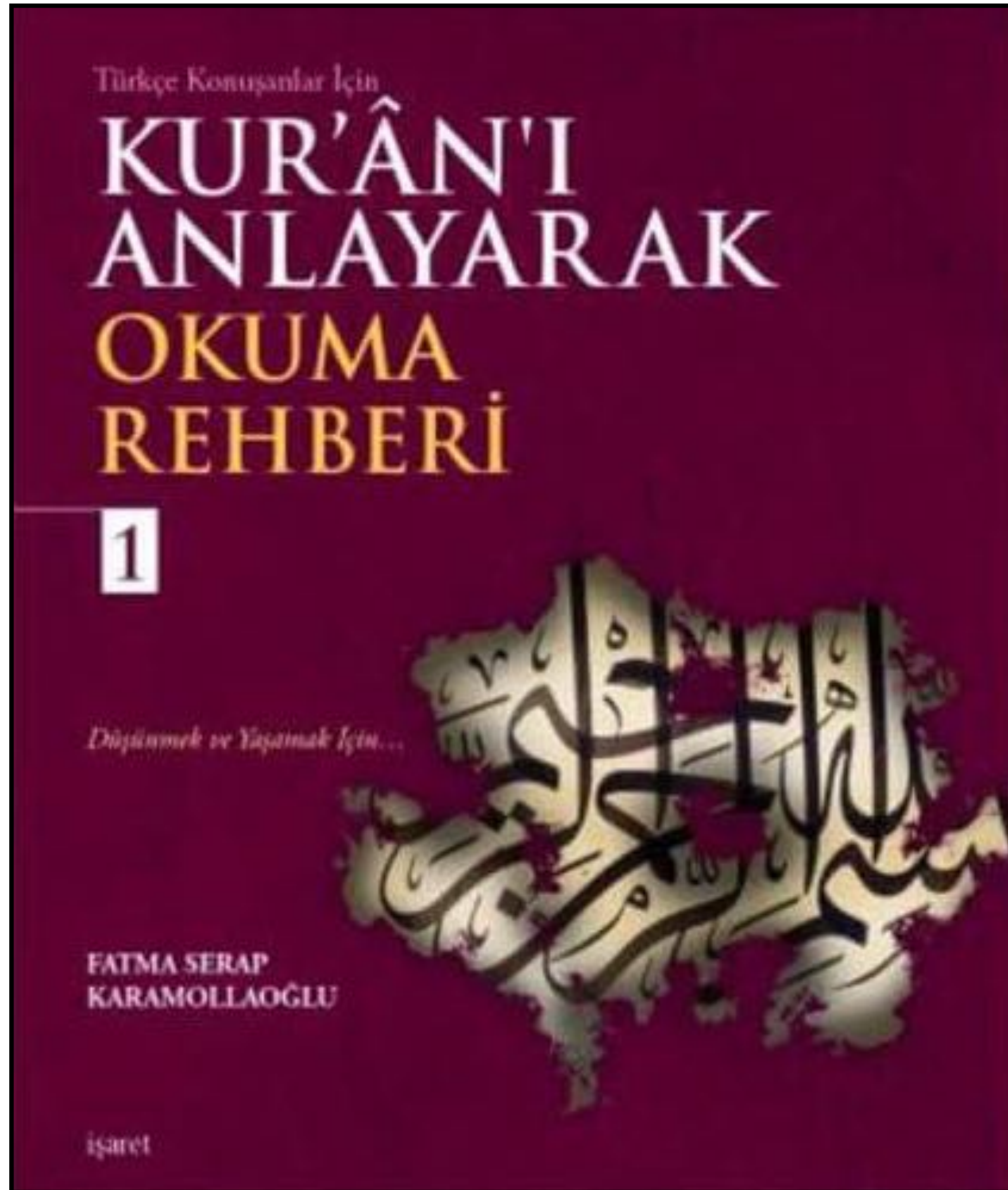
**mü'min
erkekklere**

**Allah
vaad etti**

Fatma Serap Karamollaoğlu

**Türkçe
Konuşanlar
İçin
Kur'ân'ı
Anlayarak
Okuma
Rehberi**

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi